

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ณัฐกานต์ มุสิกสาร^{1*}, นิรันดร์ สุธีนิรันดร์¹ และ สรายุทธ์ เศรษฐขจร¹

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*6763104039@bsru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 63 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.960 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู ส่วนด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า มีรวมทั้งสิ้น 44 แนวทาง โดยมีแนวทางสำคัญ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสร้างความเข้าใจร่วมกันแก่บุคลากรทุกฝ่ายและกำหนดแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน การบริหารงานควรยึดหลักวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามตรวจสอบ และการปรับปรุงพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนละแมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

A Study of Internal Quality Assurance Implementation in Lamae Wittaya School under the Secondary Educational Service Area Office Surat Thani Chumphon

Chanatkan Musiksan^{1*}, Niran Sutheeniran^{1*} and Sarayuth Sethakhajorn¹

¹Educational Administration, Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

*6763104086@bsru.ac.th

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of internal quality assurance implementation in the educational institution, and 2) to study guidelines for developing the internal quality assurance implementation of Lamae Wittaya School under the Secondary Educational Service Area Office, Surat Thani and Chumphon. The population used in this research consisted of 63 teachers of Lamae Wittaya School under the Secondary Educational Service Area Office, Surat Thani and Chumphon in the academic year 2025. The key informants for the interview included 3 school administrators under the Secondary Educational Service Area Office, Surat Thani and Chumphon. The research instruments comprised a 5-point Likert scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging between 0.67 and 1.00, and a total reliability of 0.960, along with a semi-structured interview. Quantitative data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation, while qualitative data were analyzed using content analysis.

The research results revealed that: 1) The overall level of internal quality assurance implementation at Lamae Wittaya School under the Secondary Educational Service Area Office, Surat Thani and Chumphon, across all 5 aspects, was at the highest level. When considering each aspect individually, the aspect with the highest mean score was the utilization of evaluation results for development and the communication of educational quality, followed by the learning management process and teacher development, while the aspect with the lowest mean score was educational policy and standards. 2) The guidelines for developing the internal quality assurance implementation of Lamae Wittaya School under the Secondary Educational Service Area Office, Surat Thani and Chumphon consisted of a total of 44 guidelines. Key guidelines included that school administrators must drive policy implementation by fostering mutual understanding among all personnel and establishing operational guidelines consistent with the context of the school and community. Additionally, the administration should adhere to the PDCA quality cycle (Plan-Do-Check-Act) to ensure that planning, implementation, monitoring, and continuous improvement are carried out systematically and effectively.

Keywords: Internal Quality Assurance in Educational Institutions, Lamae Wittaya School, Secondary Educational Service Area Office Surat Thani Chumphon

บทนำ

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นบริบทที่มีความสลับซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อรูปแบบการดำรงชีวิต การทำงาน และการเรียนรู้ของประชากรในอนาคต การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวจากการถ่ายทอดความรู้แบบเดิม ไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและทำงานได้อย่างมีคุณภาพในสังคมโลกที่มีการแข่งขันสูง [1] ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องปรับกระบวนการทั้งต้นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันจะนำไปสู่การสร้างกำลังคนที่มีศักยภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศในระยะยาว [2] กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ คือ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมายทางการศึกษา โดยกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานและสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ [3] ทั้งนี้ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมิได้เป็นเพียงกลไกด้านการประเมินผลเท่านั้น หากแต่เป็นเครื่องมือเชิงนโยบายที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับชาติ

ประสบการณ์การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่าระบบการประกันคุณภาพในอดีตยังประสบปัญหาในเชิงกระบวนการ โดยเฉพาะภาระงานด้านเอกสารที่มีความซ้ำซ้อน และรูปแบบการประเมินที่มุ่งเน้นผลลัพธ์เชิงปริมาณมากกว่าการพัฒนาคุณภาพเชิงลึก ส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาเกิดภาวะความล้าจากการประเมิน และลดทอนแรงจูงใจในการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง [4] ปัญหาดังกล่าวนำไปสู่การตั้งคำถามต่อบทบาทที่แท้จริงของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งควรเป็นกระบวนการที่ช่วยสะท้อนสภาพการดำเนินงานจริงและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษาผ่านกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยมุ่งเน้นการปรับระบบให้มีความกระชับ ลดจำนวนมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเหลือ 3 ด้านหลัก และส่งเสริมการประเมินแบบองค์รวมที่อาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นสำคัญ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา [5]

ในระดับพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้กำหนดทิศทางโดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรคุณภาพ และการส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ควบคู่กับการส่งเสริมให้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ลดภาระงานที่ไม่จำเป็น และสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 รวมถึงแนวทางการประเมินระดับนานาชาติ [6] โรงเรียนละแมวิทยา ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ในสังกัด ได้ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยนาระบบสารสนเทศดิจิทัลมาใช้สนับสนุนการบริหารจัดการ และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม จากการพิจารณาผลการประเมินตนเองย้อนหลัง 3 ปี พบว่าแม้โรงเรียนจะมีดำเนินงานตามกระบวนการที่กำหนดไว้ แต่ยังปรากฏประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาในเชิงระบบ ได้แก่ ความต่อเนื่องของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การมีส่วนร่วมของบุคลากร และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพให้เกิดความชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ระบุว่าการจัดทำรายงาน SAR และการนำผลไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่องยังเป็นประเด็นที่สถานศึกษาจำนวนมากต้องการการพัฒนา [7] จากสภาพบริบทและประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา โดยวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงประจักษ์ย้อนหลัง 3 ปี เพื่อพัฒนาแนวทางหรือรูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมกับบริบท มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน และเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอื่นในสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษฏร์ธานี ชุมพร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษฏร์ธานี ชุมพร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษฏร์ธานี ชุมพร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษฏร์ธานี ชุมพร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 63 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษฏร์ธานี ชุมพร ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านการวางแผนและการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู 4) ด้านระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลภายใน 5) ด้านการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเพศและระดับการศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษฏร์ธานี ชุมพร ประกอบด้วย ด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ด้านการวางแผนและการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู ด้านระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายใน และด้านการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษฏร์ธานี ชุมพร
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษฏร์ธานี ชุมพร
3. สร้างแบบสอบถาม โดยใช้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านการวางแผนและการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA 3) ด้านกระบวนการจัดการ

เรียนรู้และการพัฒนาครู 4) ด้านระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายใน 5) ด้านการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC, Index of Objective Congruence) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนเมืองหลังสวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.960

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้กับครูโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ปีการศึกษา 2568 จำนวน 63 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ ครูผู้สอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 63 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 63 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ครั้นนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ใน 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ด้านการวางแผนและการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู ด้านระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายใน และด้านการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ [8]

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำนวน 3 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- 1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
- 2) มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาขึ้นไป
- 3) มีประสบการณ์ทางด้านการบริหาร 2 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ยรายข้อที่น้อยที่สุดในแต่ละด้าน มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อเสนอแนะ และสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย
2. เลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านกำหนดการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยได้กำหนด
3. นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูลเรื่อง แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร นำเสนอในรูปของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยรวม 5 ด้าน

(N=63)

การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร		μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา	4.52	0.32	มากที่สุด	5
2	ด้านการวางแผนและการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA	4.72	0.37	มากที่สุด	3
3	ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู	4.73	0.41	มากที่สุด	2
4	ด้านระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายใน	4.66	0.32	มากที่สุด	4
5	ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา	4.79	0.32	มากที่สุด	1
รวม		4.68	0.31	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.79$) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู ($\mu = 4.73$) ส่วนด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.52$)

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร รวมทั้งสิ้น 44 แนวทาง ประกอบด้วย ด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา จำนวน 10 แนวทาง ด้านการวางแผนและการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA จำนวน 8 แนวทาง ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และ การพัฒนาครู จำนวน 6 แนวทาง ด้านระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลภายใน จำนวน 12 แนวทาง และด้านการนำผล การประเมินไปใช้ในการพัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 8 แนวทาง โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านกระบวนการในการนำนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 10 แนวทาง คือ 1) สร้างความรู้ ความ เข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและ สามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกภาคส่วน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบมี ส่วนร่วม ผ่านการประชุม อบรม และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักและความเป็นเจ้าของร่วม 3) วิเคราะห์ บริบทของสถานศึกษา ทั้งด้านศักยภาพ ข้อจำกัด ทรัพยากร และสภาพแวดล้อม เพื่อประยุกต์ใช้นโยบายและมาตรฐาน การศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพจริง 4) หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาโดยเชื่อมโยงนโยบาย กับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน 5) จัดทำแผนปฏิบัติการที่มีความเป็นรูปธรรม ครอบคลุม เป้าหมาย ตัวชี้วัด วิธีดำเนินงาน และระยะเวลาอย่างชัดเจน 6) ดำเนินงานภายใต้กรอบวงจรคุณภาพ (PDCA) เพื่อให้การ บริหารจัดการเป็นระบบ มีการวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 7) ส่งเสริมการพัฒนาครูผ่าน กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ 8) จัดสภาพแวดล้อม และแหล่ง เรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 9) ดำเนินการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการให้คำปรึกษาและเสริมพลังแก่ครูและบุคลากร และ 10) ใช้ข้อมูล สารสนเทศและผลการประเมินเป็นฐานในการสะท้อนผลและนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพ ผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

2. ด้านการวางแผน และการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 8 แนวทาง คือ 1) ใช้ข้อมูลสารสนเทศ และผลการประเมินที่ผ่านมาเป็นฐานในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น และบริบทของสถานศึกษา เพื่อ กำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างเหมาะสม 2) ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผ่าน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อร่วมวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนการดำเนินงาน 3) จัดทำแผนปฏิบัติการที่มีความ ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา และบริบทของสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทาง ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 4) มีการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติผ่านโครงการและกิจกรรมที่หลากหลาย ครอบคลุม การพัฒนาผู้เรียน ครู และการจัดการเรียนรู้ 5) สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งการทำงานเป็นทีม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 6) สนับสนุนการบูรณาการนวัตกรรมการ และเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเหมาะสม 7) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการนิเทศเชิงพัฒนาและใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 8) นำผลการประเมิน และการสะท้อนผลผ่านเวที PLC มาสังเคราะห์เพื่อปรับปรุง พัฒนา และขยายผลแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) อย่าง ต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู ประกอบด้วย 6 แนวทาง คือ 1) ส่งเสริมการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นกลไกสำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน 2) สนับสนุนให้ครูออกแบบ และจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยบูรณาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบทของ ผู้เรียน และเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงในชุมชน 4) พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ด้วยความหมาย ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย 5) พัฒนาทักษะครูให้เป็นโค้ชหรือที่ปรึกษาเพื่อให้สามารถดูแล ชี้แนะ และส่งเสริมผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน และ 6) ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลจากกระบวนการ PLC และผลการประเมินมาเป็นฐานในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายใน ประกอบด้วย 12 แนวทาง คือ 1) กำหนดนโยบายและทิศทางการนิเทศภายในให้ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา 2) จัดให้มีโครงสร้างการบริหารงานนิเทศภายในที่เป็นระบบ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในที่ประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูแกนนำ 3) จัดทำแผนนิเทศภายในประจำปี และคู่มือการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 4) กำหนดตัวชี้วัดการนิเทศที่ครอบคลุมทั้งด้านการบริหาร การจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของผู้เรียน 5) ดำเนินการนิเทศภายในตามแนวคิดการนิเทศเชิงพัฒนา และเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากร 6) ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตชั้นเรียน และการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ 7) ส่งเสริมการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ควบคู่กับการใช้กระบวนการ Coaching และ Reflective Practice เพื่อเสริมสร้างศักยภาพครู 8) รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินคุณภาพ และความพึงพอใจของผู้ปกครอง 9) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกันในเวทีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 10) ใช้ผลการนิเทศและการประเมินเป็นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง 11) นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูและบุคลากร รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น และ 12) ใช้ข้อมูลจากการนิเทศและประเมินผลในการตัดสินใจเชิงบริหาร เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและผลลัพธ์ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

5. ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 8 แนวทาง คือ 1) นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกมาวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อระบุจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแนวทางการปรับปรุงอย่างชัดเจน 2) ใช้ผลการประเมินเป็นฐานในการกำหนดนโยบาย วางแผน และตัดสินใจเชิงบริหาร เพื่อให้การพัฒนาสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับเป้าหมาย 3) นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการดำเนินงานในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง 4) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม 5) จัดให้มีการสื่อสารผลการประเมินคุณภาพการศึกษาแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน อย่างเหมาะสม และทั่วถึง 6) ใช้ช่องทางที่หลากหลายในการเผยแพร่ผลการดำเนินงานและคุณภาพการศึกษา เช่น รายงานประจำปี เว็บไซต์ หรือสื่อดิจิทัล เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่น 7) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม และ 8) ติดตาม ประเมินผล และทบทวนการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีรายละเอียดดังนี้

จากผลการวิจัยการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลสารสนเทศจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการนิเทศภายใน และผลการประเมินคุณภาพภายใน มาเป็นฐานในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ พัฒนาครู และสื่อสารผลการดำเนินงานแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบรายงานการประเมินตนเอง (SAR) การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และการสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการเชิงข้อมูล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะในมิติที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของกระบวนการบริหารจัดการที่ยึดข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการตัดสินใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chutima Wareewaha (2024) [9] ที่พบว่าการใช้ผลการประเมินเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการบริหาร การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งยังชี้ให้เห็นว่าการใช้ข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเองและผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาเป็นฐานในการวางแผน สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาครู มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นลำดับที่สอง เนื่องจากผู้บริหารและบุคลากรมีการนำผลจากการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลจากการนิเทศและติดตาม มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครู และการกำหนดแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสอดคล้องกับสภาพจริงและความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ภายในองค์กร โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Worawan Sangsapphan (2017) [10] ที่พบว่าการใช้กระบวนการ PLC มีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ทำให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้เป็นอย่างดี ด้านระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายใน ระบบของสถานศึกษามีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการนิเทศเชิงพัฒนาการให้คำปรึกษาและการสะท้อนผลเพื่อการปรับปรุงมากกว่าการควบคุมเพียงอย่างเดียว ทำให้ครูและบุคลากรสามารถนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม การใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการสนับสนุนให้ครูพัฒนารูปแบบการสอนที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยตรง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sakchai Komkhuntod (2023) [11] ที่พบว่าการนำกระบวนการ PLC มาใช้ร่วมกับระบบประกันคุณภาพภายใน ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การนิเทศติดตาม และการใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงงานได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการสังเคราะห์ผลจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และการประชุมครูเพื่อนำไปกำหนดแนวทางพัฒนาในรอบต่อไป

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา พบแนวทางสำคัญรวมทั้งสิ้น 44 แนวทาง ซึ่งมุ่งเน้นการขับเคลื่อนเชิงระบบโดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจเชิงนโยบายร่วมกัน การยึดกรอบวงจรคุณภาพ PDCA ในการบริหารงาน การขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก ควบคู่กับเวที PLC ของครู ตลอดจนการนิเทศภายในเชิงกลไกมาตรฐานและการใช้ระบบดิจิทัลเข้ามาช่วยสื่อสารสารสนเทศอย่างโปร่งใส ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมี

ส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน ดำเนินงาน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้การดำเนินงานในแต่ละด้านมีความเชื่อมโยงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งสถานศึกษามีการนำหลักวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้เป็นกรอบในการบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่การกำหนดแผนงานและตัวชี้วัด การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาในรอบถัดไป ซึ่งกระบวนการดังกล่าวช่วยให้การประกันคุณภาพภายในไม่เป็นเพียงภาระด้านเอกสาร แต่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนี้ การที่ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาแก่ครูอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูผ่านการอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาโดยรวม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chitpong Chusaeng and Chomkhue Phongcharoen (2025) [12] พบว่าสถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในเรื่องการประกันคุณภาพ การประชุมวางแผนร่วมกัน การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ตลอดจนการกำกับติดตามและใช้เครื่องมือประเมินที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wannathana Lajum and Prajob Kwanman (2025) [13] พบว่ารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในที่มีองค์ประกอบครบถ้วน ทั้งการกำหนดมาตรฐาน การจัดทำแผน การประเมินตนเอง และการใช้ข้อมูลย้อนกลับ มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ซึ่งสะท้อนว่าการบริหารงานอย่างเป็นระบบส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านกระบวนการในการนำนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดนโยบายและมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยจัดให้มีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างการรับรู้ร่วมกันแก่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ควรมีการทบทวนและปรับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน นโยบายของต้นสังกัด และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ด้านการวางแผน และการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการวางแผน และดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA อย่างครบถ้วนในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน สามารถติดตามประเมินผลได้จริง ควรเน้นการตรวจสอบและการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้ครูสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ด้านระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายในให้มีความชัดเจนและต่อเนื่อง โดยกำหนดปฏิทินการนิเทศและติดตามผลอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งใช้ผลการนิเทศเป็นข้อมูลสารสนเทศในการให้ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาแก่ครูและบุคลากร ควรเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตรเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้

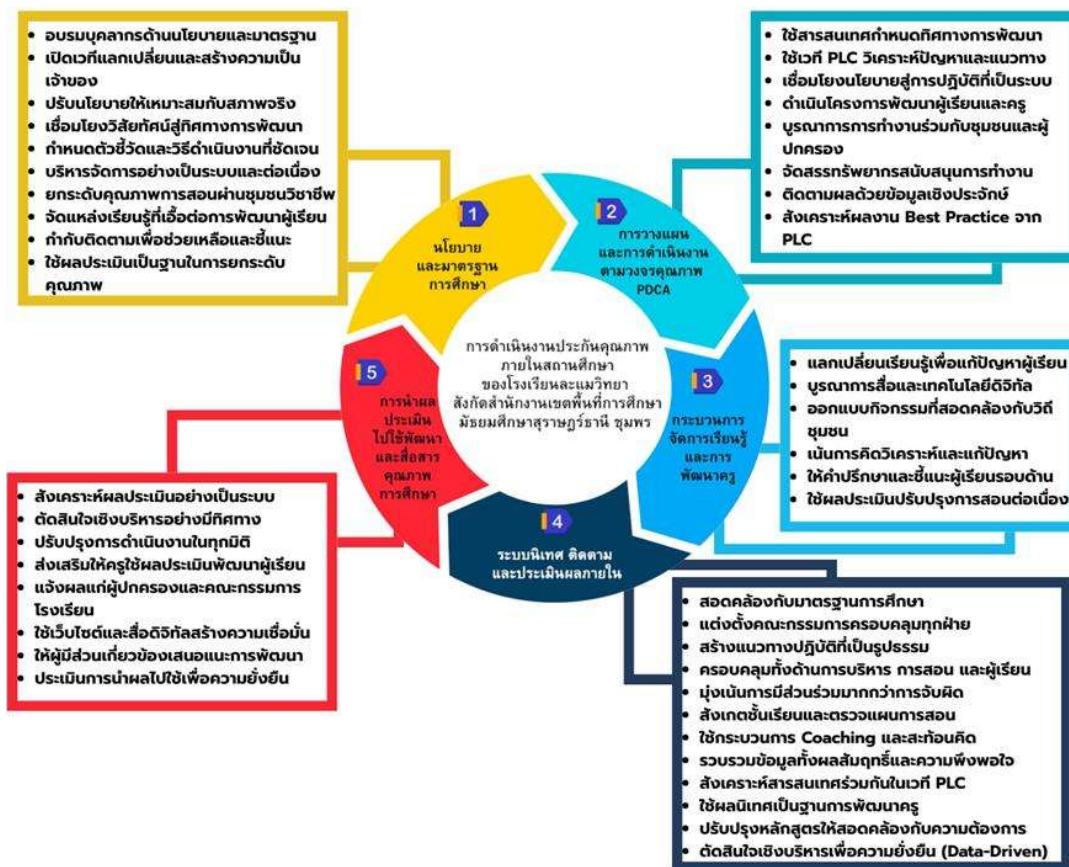
5. ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการประเมินมาใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการวางแผนและกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกด้าน พร้อมทั้งมีการสื่อสารผลการประเมินไปยังครู บุคลากร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกันเพื่อเปรียบเทียบแนวทางการดำเนินงาน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ และรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับแต่ละบริบท
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการประกันคุณภาพการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละม้ายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละม้ายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

สรุปผล

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนละแวกวิทยา ผลการวิจัยพบว่าระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแวกวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู และด้านระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลภายใน ส่วนด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

2. ผลการศึกษาวิจัยพบแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนละแวกวิทยา ที่มีความต่อเนื่องและครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการเชิงระบบใน 5 ด้านหลัก โดยมีแนวทางสำคัญประกอบด้วย ด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ที่มุ่งเน้นการอบรมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน ปรับนโยบายและวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับสภาพจริง โดยกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นฐานในการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา เชื่อมโยงสู่ ด้านการวางแผนและการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ที่ใช้สารสนเทศกำหนดทิศทางและใช้เวที PLC วิเคราะห์ปัญหาเพื่อดำเนินโครงการพัฒนาผู้เรียนและครูอย่างเป็นระบบ มีการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนและสังเคราะห์ผลงาน Best Practice จากการดำเนินงานจริง ในขณะที่ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครู ได้เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน บูรณาการสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและชี้แนะผู้เรียนรอบด้านผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก อีกทั้งยังครอบคลุมถึง ด้านระบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลภายใน ที่สร้างแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารและการสอน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการ Coaching และสะท้อนคิด เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ มาใช้ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ และท้ายที่สุดใน ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและสื่อสารคุณภาพการศึกษา ได้มุ่งเน้นการวิเคราะห์ผลอย่างเป็นระบบเพื่อตัดสินใจเชิงบริหารอย่างมีทิศทาง แจ้งผลแก่ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาผ่านเว็บไซต์และสื่อดิจิทัลเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และส่งเสริมการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานในทุกมิติเพื่อความยั่งยืน

ซึ่งองค์ความรู้ที่ค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดเชิงทฤษฎีของ Jesse (1999) [14] ที่ระบุว่า การบริหารสถานศึกษาคือกระบวนการในการชี้แนะและเกื้อหนุนให้บุคลากรดำเนินงานตามภารกิจหลักเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wannathana Lajum and Prajob Kwanman (2025) [13] ที่ชี้ว่าการบริหารงานประกันคุณภาพภายในต้องเป็นระบบที่มีองค์ประกอบครบถ้วน ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานจนถึงการใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Chitpong Chusaeng and Chomkhue Phongcharoen (2025) [12] ที่ยืนยันว่า การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรและการใช้เครื่องมือประเมินที่เหมาะสมกับบริบทเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sakchai Komkhuntod (2023) [11] ในเรื่องการนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาบูรณาการร่วมกับระบบประกันคุณภาพจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการนิเทศติดตามได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าโมเดลการพัฒนาทั้ง 5 ด้านนี้เป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่เป้าหมายที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- [1] Woradon Yaemprachab. (2021). Educational management in the 21st century. *Journal of Education*, 18(1), 1–15. (In Thai)
- [2] Office of the Basic Education Commission. (2024). *Policies and focus areas for basic education development, fiscal year 2024*. Office of the Basic Education Commission. (In Thai)

- [3] Ministry of Education. (2018). *Ministerial regulations on educational quality assurance B.E. 2561*. Ministry of Education. (In Thai)
- [4] Office of the Basic Education Commission. (2018). *Announcement of educational standards and guidelines for internal quality assurance in educational institutions*. Office of the Basic Education Commission. (In Thai)
- [5] Royal Gazette. (2018). *Ministerial regulations on educational quality assurance B.E. 2561*. Cabinet and Royal Gazette Publishing Office. (In Thai)
- [6] Secondary Educational Service Area Office Surat Thani Chumphon. (2024). *Basic education development plan, 5-year period (2023–2027)*. Secondary Educational Service Area Office Surat Thani Chumphon. (In Thai)
- [7] Chaiporn Thapphrom et al. (2021). Using self-assessment reports to develop educational institution quality. *Journal of Educational Administration*, 12(2), 45–60. (In Thai)
- [8] Boonchom Srisa-ard. (2017). *Introduction to research* (10th ed.). Bangkok: Suwiriyasarn. (In Thai)
- [9] Chutima Wareewaha. (2024). Internal quality assurance of educational institutions using Deming's process. *Graduate Art Club Journal*, 2(1), 47–58. (In Thai)
- [10] Worawan Sangsapphan. (2017). *Development of an internal quality assessment system emphasizing the use of results to develop educational quality* [Doctoral dissertation, Chulalongkorn University]. (In Thai)
- [11] Sakchai Komkhuntod. (2023). Development of internal quality assurance models in educational institutions according to the concept of professional learning communities (PLC) at Anuban Wang Sai School. *Pikul Journal*, 21(2). (In Thai)
- [12] Chitpong Chusaeng and Chomkhae Phongcharoen. (2025). Guidelines for developing internal quality assurance operations of educational institutions under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office. *MCU Ubon Ratchathani Journal of Buddhist Studies*. (In Thai)
- [13] Wannathana Lajum and Prajob Kwanman. (2025). The development of internal quality assurance management models in the disruptive world of private schools in the lower northern region. *Journal of Santisuk Review*. (In Thai)
- [14] Jesse, B. (1999). *Educational administration and leadership*. Allyn and Bacon.